

Hyvä Rauli Mäkelä

Alla Veripalvelun vastaus avoimeen kirjeeseen.

Kohteliain terveisin

Jarkko Ihalainen

LT, EL

Lääketieteellinen johtaja

Suomen Punainen Risti, Veripalvelu

Veripalvelun vastaus alkaa

Hyvät lääkärit ja muut avoimen kirjeen lähettäjät

Koronaviruspandemia on aiheuttanut pulaa verivalmisteista monissa maissa. Suomessa tältä on toistaiseksi vältytty, koska epidemiatilanne on saatu pysymään hallinnassa. Onneksi koronavirus ei leviä luovutetun veren välityksellä, joten pandemia ei ole vaikuttanut veren turvallisuuteen. Suomessa Veripalvelu on pystynyt koko ajan pitämään verivarastot riittävällä tasolla aktiivisen verenluovuttajakuntamme ansiosta.

Kun yhteiskunnat ulkomailla ja Suomessa ovat rokotuskattavuuden kasvun myötä avautuneet, luovutettua verta ja plasmaa on kerätty suuria määriä sekä koronaviruksen sairastaneilta että rokotetuilta luovuttajilta. Yhtä lailla rokotuksen saamiseen kuin koronaviruksen sairastamiseen liittyy immunologisia vaikutuksia kohdehenkilössä, joka voi olla verenluovuttaja. Muutosten aiheuttama uhka luovutetun veren saajan turvallisuuden kannalta on kuitenkin vailla näyttöä.

Maailman verensiirtoturvallisuutta seurataan jatkuvasti niin veripalvelulaitosten, tutkijoiden kuin viranomaistenkin toimesta eikä ole havaittu merkkejä siitä, että avoimessa kirjeessänne esittämänne teoreettiset molekyyli-tason mekanismit olisivat aiheuttaneet haittoja verensiirron saajille. Koronarokotuksen saaneiden luovuttajien verta on käytetty jo miljoonissa verensiirroissa ympäri maailmaa eikä veriturvaraportoinnissa ole nähtävissä yllättäviä tai uusia muutoksia.

Verivalmisteiden kohdentaminen rokotusten mukaan vaarantaisi vapaaehtoisen tuntemattoman auttajan periaatteen sekä johtaisi vääjäämättä viiveisiin ja vajauksiin verensiirtoketjussa. Tästä potilaille aiheutuva vaara olisi

moninkertainen verrattuna teoreettisiin riskeihin, joita avoimessa kirjeessänne esitetään.

Elinsiirtojen ja kantasolusiirtojen lukumäärät ovat huomattavasti pienemmät kuin verensiirtojen, joten niiden tilastollinen haittojen seuranta ei ole yhtä laaja. Toisaalta näitä siirtoja saavien potilaiden riski saada vakava Covid-19 infektio on niin suuri, että heidät ja heidän läheisensä on pääsääntöisesti kaikki rokotettu virusta vastaan hoitoyksikköjen toimesta. Elinsiirron tai kantasolusiirron jättäminen tekemättä siksi, että luovuttaja on rokotettu olisi perusteetonta sekä hengenvaarallista siirtoa tarvitsevalle potilaalle.

Verivalmisteen, kudoksen tai elimen siirtäminen ihmiseltä toiselle on hengen ja terveyden kannalta tärkeä ja tarpeellinen hoito vakavaan sairauteen. Siirroista päättää hoidosta vastaava pätevä ammattihenkilö. Ihmisperäisen materiaalin siirtoon liittyy aina pieni riski eikä niitä pidä tehdä ilman pätevää syytä. Veripalvelun näkemyksen mukaan koronavirusrokotukset eivät mitenkään merkittävästi muuta tätä tilannetta eikä niiden ottaminen huomioon verivalmisteiden, kantasolusiirtojen tai elinsiirtojen kohdentamisessa ole perusteltua. Tämä periaate pätee sekä aikuisiin että lapsiin.

Terveisin

Jarkko Ihalainen, lääketieteellinen johtaja

Johanna Castrén, vastaava lääkäri, verenluovutuksen lääketieteelliset palvelut

Veripalvelun vastaus loppuu

Tämä sähköpostiviesti ja sen liitteet on tarkoitettu vain viestissä osoitetulle vastaanottajalle. Viesti voi sisältää luottamuksellista tietoa. Jos tämä viesti ei ole osoitettu sinulle tai olet vastaanottanut tämän sähköpostiviestin vahingossa, ilmoita asiasta lähettäjälle ja tuhoa tämä viesti liitteineen. Jos tämä viesti ei ole osoitettu sinulle, älä kopioi viestiä tai levitä sitä eteenpäin. Kiitos.

This e-mail and any attachment(s) are for authorised use by the intended recipient(s) only. It may contain proprietary material, confidential information and/or be subject to legal privilege. If you are not an intended recipient then please inform the sender and promptly delete this e-mail and any attachment and all copies. If you are not the named addressee you should not disseminate, distribute or copy this e-mail. Thank you.